

24 - Μαρτίου του 2022 (από κ. Νίκη & κ. Κώστα)

25η Μαρτίου του 1821

Την 25η Μαρτίου η χώρα μας γιορτάζει. Η μέρα αυτή είναι αργία και όλοι πηγαίνουν αρχικά στην εκκλησία και στη συνέχεια στην παρέλαση. Φέτος συμπληρώνουμε 201 χρόνια από την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης, του 1821 → **2022 - 1821 = 201 χρόνια**

🧠 Τι γιορτάζουμε όμως;

Η 25^η Μαρτίου είναι διπλή γιορτή: **Εθνική** και **χριστιανική**.

1. **Εθνική**, γιατί γιορτάζουμε την **Επανάσταση του 1821**.
2. **Χριστιανική**, γιατί γιορτάζουμε τον **Ευαγγελισμό της Θεοτόκου**.

1. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Η 25^η Μαρτίου ορίστηκε ως η μέρα επανάστασης των Ελλήνων ενάντια στον Τουρκικό ζυγό. Οι Έλληνες για 400 χρόνια ζούσαν στη σκλαβιά. Οι Τούρκοι τους καταπίεζαν. Το χειρότερο που τους έκαναν ήταν το παιδομάζωμα. Οι Τούρκοι μάζευαν μικρά Ελληνόπουλα και τα έκαναν γενίτσαρους, δηλ.

Τούρκους στρατιώτες που αργότερα πολεμούσαν τους ίδιους τους συμπατριώτες τους.

☛ Πώς ξεκίνησε όμως αυτή η σκλαβιά 400 χρόνων στους Τούρκους;

Το 1453 η Κωνσταντινούπολη, της οποίας Αυτοκράτορας ήταν ο Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος, κυριεύτηκε από τους Οθωμανούς - Τούρκους, με αρχηγό τον σουλτάνο Μωάμεθ Β΄ τον Πορθητή. Η πολιορκία κράτησε από τις 6 Απριλίου έως τις 29 Μαΐου 1453. Η άλωση αυτή της Κωνσταντινούπολης, σήμανε και το τέλος της χιλιόχρονης Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Έτσι οι Τούρκοι συνέχισαν να παίρνουν εδάφη και να επεκτείνουν το κράτος τους, την Οθωμανική Αυτοκρατορία, σε Β. Αφρική και Ευρώπη. Κάποια στιγμή μάλιστα έφτασαν κι έξω από τη Βιέννη.

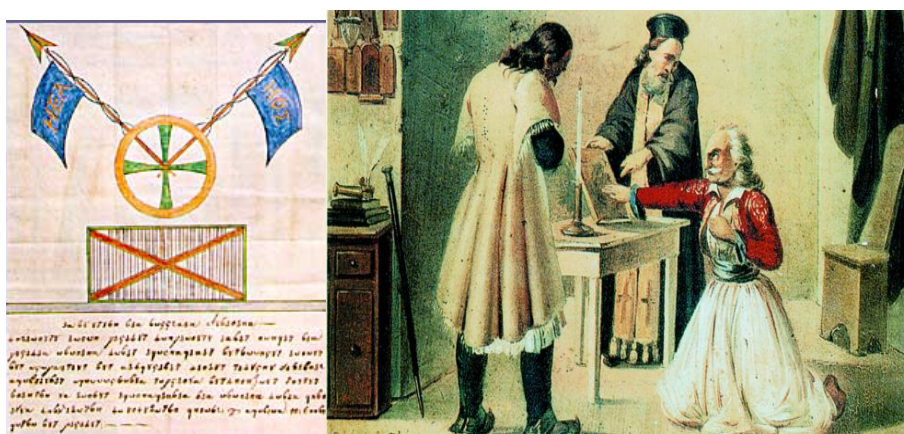
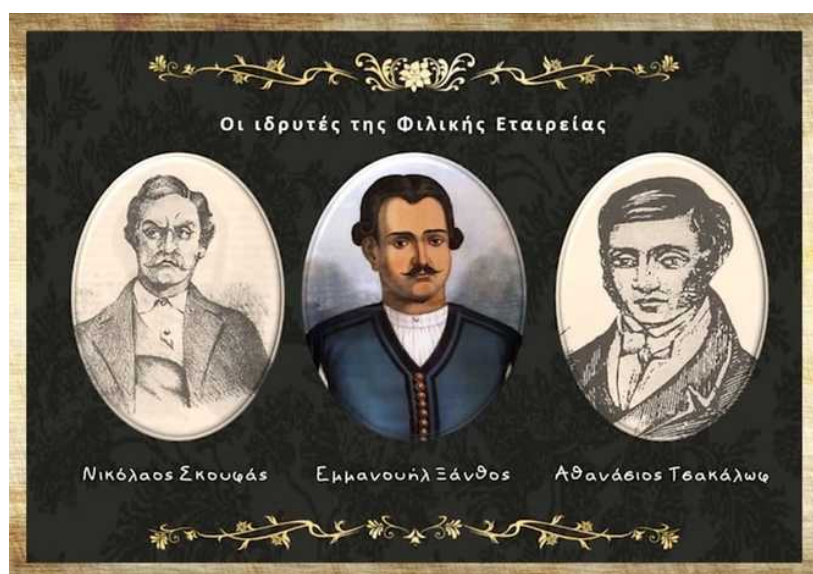

Πολλοί Έλληνες δεν άντεχαν την τουρκική σκλαβιά και έβγαιναν στα βουνά για να ζήσουν ελεύθεροι. Αυτοί ονομάστηκαν κλέφτες. Για να αντιμετωπίσουν τους κλέφτες, οι Τούρκοι δημιούργησαν άλλες ομάδες που ονομάζοντας αρματολοί. Σιγά σιγά όμως κλέφτες και αρματολοί γίνονταν φίλοι και μαζί πολεμούσαν τους Τούρκους. Πολλοί ξεχωρίζουν από νωρίς, όπως ο κλέφτης Κατσαντώνης, αλλά κι άλλοι πολλοί. Άλλοι με τα όπλα, άλλη με την πένα. Όπως ο Έλληνας συγγραφέας, πολιτικός, στοχαστής και επαναστάτης Ρήγας Φεραίος, (ο ίδιος υπέγραφε ως «Ρήγας Βελεστινλής» ή «Ρήγας ο Θεσσαλός»). Με το έργο του «Θούριος» προετοιμάζει πνευματικά τους υπόδουλους Έλληνες για την Επανάσταση.

Μέχρι το 1821 είχαν γίνει πολλές εξεγέρσεις που αποτύγχαναν όμως και κατέληγαν σε χειρότερη τιμωρία των Ελλήνων από τους Τούρκους. Έπρεπε λοιπόν να οργανωθεί η

Επανάσταση. Αυτό έγινε από μια μυστική οργάνωση, που ονομάστηκε **«Φιλική Εταιρεία»**. Ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησό, μια μικρή πόλη της Ρωσίας που ζούσαν πολλοί Έλληνες. Ιδρυτές της ήταν ο Νικόλαος Σκουφάς, ο Εμμανουήλ Ξάνθος και ο Αθανάσιος Τσακάλωφ. Σκοπός της ήταν να κάνει πολλούς Έλληνες να ξεσηκωθούν σε επανάσταση. Στη φιλική εταιρεία μύηθηκαν πολλοί Έλληνες (3.000 μέλη), αρχικά από τη Ρωσία και τη Μολδοβλαχία και αργότερα από την Πελοπόννησο και τα νησιά, δίνοντας τον **«όρκο των Φιλικών»**.

Και η φλόγα της Επανάστασης άναψε...

Τον Μάρτιο του 1821 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας δημιούργησε τον Ιερό λόχο, από εθελοντές σπουδαστές των ελληνικών παροικιών της Μολδοβλαχίας και της Οδησσού, κυρίως. Ήταν η πρώτη οργανωμένη στρατιωτική μονάδα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Οι Φιλικοί δημιούργησαν πολλές επαναστατικές εστίες από την Μολδοβλαχία μέχρι την Κρήτη. Οι περισσότερες από αυτές έσβησαν σε σύντομο χρονικό διάστημα, όμως οι επαναστάτες κατάφεραν να υπερισχύσουν στην Πελοπόννησο, τη Στερεά Ελλάδα και σε πολλά νησιά του Αιγαίου και να καταικήσουν τις στρατιές που έστειλε εναντίον τους τα δύο επόμενα χρόνια ο Σουλτάνος Μαχμούτ Β΄.

Στις 25 Μαρτίου του 1821, στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, στα Καλάβρυτα, ο Πατριάρχης Παλαιών Πατρών Γερμανός, σήκωσε τη σημαία της Επανάστασης.

Αμέσως όλοι οι Έλληνες έτρεξαν να προσκυνήσουν και να ορκιστούν: «Ελευθερία ή Θάνατος!». Αυτή η μέρα, λοιπόν θεωρείται επίσημα ημέρα κήρυξης της Ελληνικής Επανάστασης. Στην πραγματικότητα όμως είχαν γίνει από πιο πριν επαναστατικές ενέργειες στην Πελοπόννησο, περίπου μια εβδομάδα νωρίτερα, όπως στις 17 Μαρτίου του 1821 στην Αρέοπολη της Μάνης, με τον

Πέτρο Μαυρομιχάλη να καλεί σε ξεσηκωμό τους Μανιάτες οπλαρχηγούς.

Ο πόλεμος αυτός κράτησε περίπου 9 χρόνια. Δόθηκαν πολλές μάχες: στην Αλαμάνα, στην Τριπολιτσά, στα Δερβενάκια, στο Χάνι της Γραβιάς, στη Χίο, στο Μανιάκι, στο Μεσολόγγι.

Οι Τούρκοι με τη βοήθεια του Ιμπραήμ πασά της Αιγύπτου κατάφεραν να περιορίσουν σημαντικά την επανάσταση.

Αλλά η πτώση του Μεσολογγίου το 1826 και το κίνημα του Φιλελληνισμού έκαναν τους Ευρωπαίους να αλλάξουν στάση και να σταθούν στο πλευρό της Ελλάδας.

Στην πιο αποφασιστική μάχη, που έγινε στο **Ναβαρίνο 20 Οκτωβρίου του 1827** ο τούρκικος και αιγυπτιακός στόλος που πολεμούσαν τους Έλληνες ηττήθηκαν από το στόλο που έστειλαν η Αγγλία, η Γαλλία και Ρωσία για να βοηθήσουν την Ελληνική Επανάσταση.

Μετά τη ναυμαχία του Ναβαρίνου ένα μέρος της Ελλάδας απελευθερώθηκε και έγινε ανεξάρτητο κράτος με πρώτο κυβερνήτη τον Ιωάννη Καποδίστρια. Μετά από μια σειρά διεθνών συνθηκών από το 1827 και μετά, η ελληνική ανεξαρτησία αναγνωρίστηκε το 1830 και τα σύνορα του νέου κράτους οριστικοποιήθηκαν το 1832.

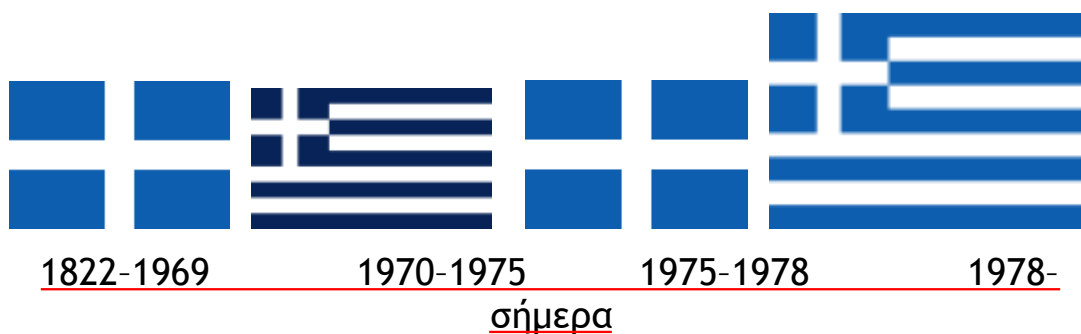

- ☛ Με μια γρήγορη ματιά τα σημαντικότερα γεγονότα και πρόσωπα του 1821.
- ☛ Ψάξε στον διαδραστικό χάρτη της Ελλάδας και άκου δημοτικά τραγούδια του 1821 που ακούγονταν ανά περιοχή.

Τα λάβαρα της Επανάστασης

Η Ελληνική σημαία

Η σημαία της Ελλάδας περιέχει εννέα, με ίσο πάχος, οριζόντιες, εναλλασσόμενες λευκές και κυανές (γαλανές) παράλληλες λωρίδες, καθώς και έναν λευκό Σταυρό μέσα σε ένα γαλάζιο τετράγωνο. Οι εννέα λωρίδες αντιστοιχούν στις συλλαβές της ιστορικής φράσης «[Ελευθερία ή Θάνατος](#)», όπως παράλληλα και στα γράμματα της λέξης «Ελευθερία». Ο Σταυρός συμβολίζει την επικρατούσα θρησκεία της Ελλάδος, την Ανατολική Ορθόδοξη

Εκκλησία. Επίσης, ήταν σύμβολο των Ελλήνων θαλασσοπόρων και συμβόλιζε τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Οι ήρωες της Επανάστασης του 1821

Πολλοί από τους πολεμιστές, με την αγωνιστικότητά τους, το θάρρος τους και την τεράστια ψυχική τους δύναμη βοήθησαν στην απελευθέρωση της Ελλάδας. Σε αυτόν τον αγώνα αναδείχθηκαν μεγάλες μορφές, όπως: **Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** (αρχιστράτηγος της επανάστασης), ο Παπαφλέσσας, **ο Γεώργιος Καραϊσκάκης**, ο **Αθανάσιος Διάκος**, ο Κανάρης, ο Αντρέας Μιαούλης, ο Μάρκος Μπότσαρης, η Μπουμπουλίνα, η Μαντώ Μαυρογένους, ο **Ιωάννης Μακρυγιάννης** και τόσοι άλλοι.

ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

2. Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ευαγγελισμός (ευ + αγγελία) = χαρούμενο μήνυμα

Στις 25 Μαρτίου, όπως προείπαμε, γιορτάζουμε και τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, δηλαδή το χαρούμενο μήνυμα που μετέφερε στην Παναγία ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, ότι θα γεννήσει τον Ιησού, τον Υιό του Θεού.

«Σε μια μικρή πόλη της Γαλιλαίας, τη Ναζαρέτ, ζούσε μια καλή κοπέλα, η Μαριάμ. Είχε περάσει τα πρώτα χρόνια της ζωής της στο ναό των Ιεροσολύμων, όπου την αφιέρωσαν οι γονείς της, ο Ιωακείμ και η Άννα, που την αποκτήσανε ύστερα από πολλές προσευχές σε μεγάλη ηλικία. Η Μαριάμ ακτινοβολούσε χάρη, αγνότητα, σεμνότητα.

Κάποια στιγμή, ξαφνικά, εμφανίστηκε ένας άγγελος μπροστά της και της είπε: “Χαίρε κεχαριτωμένη, ο Κύριος μετά σου, ευλογημένη συ εν γυναίξί” που σημαίνει «Χαίρε, εσύ Μαριάμ, που έχεις δεχθείς από το Θεό πολλές χάριτες. Ο Θεός είναι μαζί σου. Εσύ έχεις ευλογηθεί περισσότερο από κάθε άλλη γυναίκα».

Μεγαλύτερος έπαινος στη γη δεν είχε ακουσθεί. Και επειδή η Μαριάμ ήταν πολύ ταπεινή, ταραχθηκε με όσα άκουγε. Σκεπτόταν τι να σημαίνουν όλα αυτά. Ο ουράνιος επισκέπτης, ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, κατάλαβε αυτή την ταραχή της. Και αφού την καθησύχασε, της είπε πως αυτή διάλεξε ο Θεός για το πιο σπουδαίο έργο: Να φέρει στον κόσμο παιδί, που θα του δώσει το όνομα Ιησούς και που το παιδί αυτό θα είναι Υιός του Θεού.»

Ήθη και έθιμα που δεν γνώριζες για την ημέρα

Σε όλη την Ελλάδα γίνονται εκδηλώσεις, παρελάσεις, ιστορικές αναπαραστάσεις για την κήρυξη της Επανάστασης του 1821, αλλά και τραπέζια, με κυρίως πιάτο, μπακαλιάρo-σκορδαλιά.

👉 Γιατί τρώμε μπακαλιάρo και σκορδαλιά εκείνη την ημέρα;

Γιατί τρώμε την 25η Μαρτίου, Μπακαλιάρo και Σκορδαλιά; Κατά τη διάρκεια της νηστείας της Σαρακοστής, θα τονώσει τον οργανισμό των πιστών και θα μπορούν να συνεχίσουν τη νηστεία μέχρι την Κυριακή των Βαΐων, που επιτρέπεται μία ακόμη μέρα ψαροφαγίας, έως το βράδυ της Ανάστασης, που θα μπορούν να απολαύσουν τη μαγειρίτσα.

👉 Πώς χιορτάζουν διάφορα μέρη της Ελλάδας την Επανάσταση του 1821;

Στη Λακωνική Μάνη και συγκεκριμένα στην **Αρεόπολη**, από όπου ξεκίνησε η επανάσταση του 21', οι εορτασμοί ξεκινούν από νωρίς το πρωί. Χτυπά η καμπάνα της εκκλησίας και σηκώνεται ψηλά η σημαία, στην πλατεία των "Αθανάτων", όπου 17 Μαρτίου του 1821 έγινε το μαζικό ξεκίνημα, υπό τον Πέτρο Μαυρομικάλη. Γίνεται και αναπαράσταση του όρκου των ιστορικών οικογενειών που πρωτοστάτησαν στον αγώνα. Ακολουθεί τρισάγιο στη μνήμη των ηρώων και κατάθεση στεφάνων.

Αρεόπολη

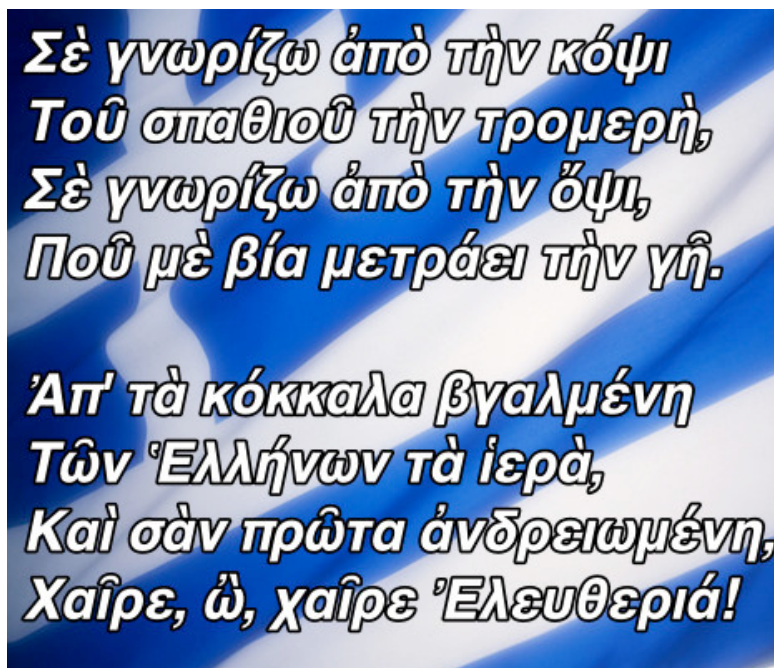
Καλάβρυτα

Σε ένα άλλο μέρος της Πελοποννήσου, στα **Καλάβρυτα**, γίνεται τρισάγιο και κατάθεση στεφάνων στο Πανελλήνιο Ηρώο των Αγωνιστών του 21', αναπαράσταση των όρκων των αγωνιστών, ενώ κάθε χρόνο διοργανώνεται ποδηλατικός γύρος, με διαδρομή: Πάτρα-Χαλανδρίτσα-Καλάβρυτα-Αγία Λαύρα, και έπαθλο για τον πρώτο, ένα δάφνινο στεφάνι και το λάβαρο της Επανάστασης, το οποίο απονεύμει, ο Ηγούμενος της Μονής Αγίας Λαύρας. Φυσικά δεν λείπουν τα παραδοσιακά εδέσματα και οι χοροί, στην πλατεία του χωριού.

Στην **Τήνο**, το νησί της Παναγίας η λειτουργία ξεκινά από την παραμονή, ενώ ανήμερα, γίνεται λιτανεία της εικόνας της **Θεοτόκου**, προς την παραλία και χτυπούν ταυτόχρονα όλες οι καμπάνες των εκκλησιών του

νησιού. Η εικόνα της Παναγίας, που βρέθηκε στο νησί της Τήνου, το 1823, θεωρήθηκε θεόσταλο σημάδι επικύρωσης του αγώνα για την απελευθέρωση και η ιστορία λέει ότι στο νησί είχαν καταφτάσει τότε οι ήρωες της Επανάστασης, Κολοκοτρώνης, Μιαούλης και Μακρυγιάννης, για να προσκυνήσουν.

🔊 Ας ακούσουμε τώρα τον [Εθνικό Ύμνο](#) της χώρας μας:

Ο Εθνικός Ύμνος της Ελλάδας είναι τμήμα του ποιήματος [«Ύμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν»](#), που έγραψε ο Διονύσιος Σολωμός το 1823. Ολόκληρο το ποίημα αποτελείται από 158 στροφές ή 632 στίχους. Είναι ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας (από το 1865) και της Κύπρου από το 1966. Μελοποιήθηκε από τον Νικόλαο Μάντζαρο.

Ζήτω η 25^η Μαρτίου!

Χρόνια πολλά σήμερα στους Ευάγγελους και στις Ευαγγελίες!